

Nekaj priporočil za starše

Pred pregledom

Izkušnje kažejo, da je sistematični psihološki pregled za otroka ponavadi nezahtevna in prijetna izkušnja, zato za pregled ni potrebnih veliko predhodnih priprav. Pomembno je, da pred prihodom otroka pomirite ter ga seznanite s tem, da se bo srečal z osebo, ki mu bo pokazala nekaj svojih igrač in ga kaj zanimivega vprašala. Povejte mu, da boste ves čas ob njem tudi vi.

Predhodno zberite informacije o otrokovi oceni po Apgarju (oceni novorojenčka po porodu, s katero preverijo otrokovo srčno, pljučno in nevrološko aktivnost); porodni teži in dolžini; času, ko je samostojno shodil in spregovoril prvo besedo s pomenom ter o tem, ali ima še pleničko. Priporočljivo je tudi razmisliti o morebitnih vprašanjih, ki jih v zvezi z otrokovim razvojem želite postaviti psihologu.

V primeru, da otrok obiskuje vrtec, je priporočljivo, da s povabilom na pregled seznanite tudi vzgojiteljice ter jih povprašate, če v vrtcu v otrokovem vedenju opažajo kaj posebnega.

Med pregledom

Med pregledom je pomembno, da otroka pozitivno spodbujate k čimbolj samostojnemu sodelovanju in ga pohvalite ob uspehu.

Na vprašanja v vprašalnikih odgovarjajte čimbolj iskreno, poskušajte vedno izbrati enega izmed ponujenih odgovorov. Le na ta način bo psiholog lahko vedel, v katero smer naj vodi intervju z vami in na katere pomembne točke v otrokovem razvoju naj se osredotoči.

Pomembno je vedeti, da so nekatera vprašanja v vprašalnikih veljavna za otroke, ki so mlajši ali starejši od treh let, prav tako so lahko včasih nekatere testne naloge, ki jih izvaja psiholog, namenjene starejšim otrokom.

Razvoj je dinamičen proces, zato ni vedno nujno, da se odvija po načrtanih smernicah. Na nekaterih področjih v razvoju lahko torej otrok prednjači pred svojimi vrstniki, na nekaterih pa jih še ni dohitel. Zato se psiholog med testiranjem z nalogami včasih odmika od starostne skupine otroka, da bi ocenil otrokovo intelektualno in čustveno zrelost.

Avtorica: Eva Žiberna, univ. dipl. psih.
Pregledali: mag. Katarina Stanojevič, univ. dipl. psih.
in mag. Bernarda Dobnik-Renko, spec. klin. psih.
Zdravstveni dom Ljubljana, oktober 2009

ZDL

ZDL Community Health Centre Ljubljana
Zdravstveni dom Ljubljana
Metelkova ulica 9, 1000 Ljubljana

Sistematični psihološki pregled triletnega otroka (SPP-3)

Starši in otroci se s psihologom ponavadi prvič srečajo na sistematičnem psihološkem pregledu, namenjenemu vsem otrokom v starosti treh let. To je preventivni presejalni postopek, s katerim preverimo, kako poteka otrokov mentalni, osebni in govorni razvoj. Omogoča nam relativno zgodnje odkrivanje otrok, ogroženih na različnih področjih razvoja, hkrati pa je tudi priložnost za starše, da se s psihologom pogovorijo o kakršnihkoli dilemah ali skrbeh v zvezi z otrokom.

Kako in kam na sistematični psihološki pregled triletnega otroka?

Pregledi se izvajajo v zdravstvenih ustanovah, običajno v zdravstvenih domovih, v t.i. Centrih za duševno zdravje. **Izvajaja jih usposobljen psiholog ali klinični psiholog.** Otroci so vabljeni ob tretjem letu, ponavadi v mesecu svojega rojstva, staršem se tako na pregled praviloma ni potrebno samostojno naročati (izjema so otroci, ki imajo izbranega zdravnika v ustanovi, kjer nimajo zaposlenega psihologa – starši se lahko v tem primeru na pregled naročijo sami, in sicer v ustanovo, kjer psihologa imajo). Ob prihodu je potrjeni zdravstveni kartici potrebno priložiti le veljaven delovni nalog ali napotnico, ki jo starši priskrbijo pri otrokovem izbranem zdravniku. Udeležba na pregledu ni obvezna, je pa priporočljiva.

Na pregledu

Pregled običajno traja okoli 30 minut. Sestavljen je iz več delov:

Izpolnjevanje vprašalnikov

Pred prihodom v psihološko ambulanto starši izpolnijo dva vprašalnika. S pomočjo prvega dobimo oceno otrokovega razvoja ter stopnjo samostojnosti v različnih vsakodnevnih rutinah. Z drugim ugotavljamo otrokove značilnosti v vedenju in čustvovanju.

Pogovor staršev s psihologom

V ambulanto je otrok povabljen skupaj s starši, ki so prisotni ves čas pregleda. Medtem ko se otrok igra ter se privaja na novo situacijo, se psiholog pogovarja s starši. Skupaj pregledajo izpolnjene vprašalnike ter se pogovorijo o pojavnosti in intenzivnosti morebitnih težav (te so npr. lahko vezane na hranjenje, spanje, odvajanje, različne razvade, odnose z vrstniki in odraslimi, trmo in postavljanje meja ter na druge posebnosti v vedenju in čustvovanju). Ob tej priložnosti psiholog ponavadi tudi sproti informira in svetuje staršem. Psiholog povpraša tudi o poteku nosečnosti in poroda, o zgodnjem razvoju otroka, zanimajo ga tudi nekateri splošni podatki o družini in vzgoji otroka.

Testiranje otroka

Po pogovoru s starši, psiholog k sodelovanju povabi tudi otroka. Predstavi mu testni material in ga prosi, da sestavi različne sestavljanke, se zaigra s kockami, preriše enostavne geometrijske oblike ter odgovori na nekaj splošnih vprašanj. Ob tem opazuje tudi njegovo vedenje. S testnimi nalogami ocenjujemo otrokov mentalni in govorni razvoj.

Po pregledu

Po testiranju in vrednotenju rezultatov na vprašalnikih, psiholog seznanja starše z ugotovitvami pregleda, o tem pa je kasneje dolžan obvestiti tudi izbranega zdravnika, ki je otroka napotil na pregled. **V primeru odstopanj v razvoju ali ogroženosti, otroka naroči na kontrolni pregled ali ga takoj sprejme v obravnavo.** Pomembno je vedeti, da ogroženost (oz. rizičnost) v tem okviru še ne pomeni diagnoze ali motnje, je le znak in opozorilo, da se otrokov razvojni proces razpleta v takšno smer ter služi kot podlaga za nadaljnje psihološke in/ali druge obravnave (npr. logopedске, specialno-pedagoške, socialne, itd.).

